

Frågor och svar

Version: 1

Vår kontakt:

Maria Rydberg

070-3506072

Maria.rydberg@skanska.se

Skanska Sverige

Marknad

Så ställer du drivande hållbarhetskrav i offentliga upphandlingar

Frågor och svar från chatten

Datum och tid: 2022-06-03 09:00 - 10:00

Den offentliga sektorn ska vara ett föredöme för hur vi ska bygga ett hållbart samhälle. Det säger den nationella upphandlings-strategin. Men byggprojekt är stora och komplexa med många olika kompetenser involverade. Det är en utmaning att ro projektet iland och åstadkomma den effekt man vill ha – både för verksamheten, samhället och klimatet.

- *Fråga 1*

På vilket sätt tänker Skanska att man ställer om sitt hållbarhetsarbete för att möta verkligheten? Vi går ifrån att sätt fina hållbarhetsmål men hur tänker Skanska för att få det att hända?

Svar: I samskapande med leverantörer och kunder inför och i våra projekt driver vi på utvecklingen framåt och testar nya lösningar tillsammans i praktiken. Vi möjliggör det bl.a genom Sustainability som är vårt sätt att skapa innovation och utveckling för att möta dagens utmaningar med hållbara lösningar. Genom att få med hela värdekedjan och genom att vi har en tydlig riktning att ta spets till bredd kan vi öka takten i hållbarhetsarbetet.

- *Fråga 2*

Hur kan man välja ut den allra bästa leverantören - vilka typer av krav kan man ställa?

Svar: Genom att ha kännedom om sin organisations målsättningar och vad marknaden kan man i samverkan mellan olika kompetenser inom organisationen göra medvetna val i eventuella målkonflikter.

- *Fråga 3*

Hur ser Upphandlingsmyndigheten på aktörer som vida överträffar samhällets målsättning genom innovation. Kommer de som löser ut de faktiska samhällsutmaningarna kunna premieras på något sätt? Exempelvis brist på plaståtervinning i byggbranschen vilket då leder till stora koldioxidutsläpp när plasten förbränns.

Svar: Upphandlingsmyndigheten vill uppmuntra upphandlande organisationer att använda offentlig upphandling som instrument för att lösa samhällsutmaningar så som minskad miljö- och klimatpåverkan, ta social hänsyn, främja innovativa lösningar genom upphandling. Upphandlande myndighet har frihet att definiera och bestämma:

Vad som ska upphandlas

Vilka krav som ska ställas

Vilka mervärden som ska premieras

Hur avtalet ska formuleras

-så länge de grundläggande principerna om likabehandling, icke-diskriminering, transparens och proportionalitet och ömsesidigt erkännande inte åsidosätts/strider mot LOU.

- *Fråga 4*

De stöden som Patrik nämnde gällande masshantering, var hittar man dessa?

Svar: Här kommer en länk till Upphandlingsmyndighetens kriterietjänst där stödet finns:

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/kriterier/bygg-och-fastighet/schaktning-och-masshantering/>

- *Fråga 5*

Finns er presentation på er hemsida, eller kan den fås i efterhand?

Svar: Presentationerna kan laddas ner från vår hemsida [här](#)

- *Fråga 6*

Är det inte besvärande när upphandlingsmyndigheten säger att man inte ska utvärdera till lägsta pris, har den upphandlande myndigheten/enheten bestämt sig för en nivå på kraven är ju lägsta pris inget problem utan torde vara den bästa lösningen. Dessutom är det prispress/konkurrens det som leder till utveckling i de flesta branscher, att då "Bygg" går åt motsatt håll med rörlig ersättning via självkostnadsprincipen i allt större grad kan ju inte vara den effektivaste vägen att nå hållbarhetsmål i branschen?

Svar: Upphandlingsmyndigheten säger att man kan utvärdera på annat än bara lägsta pris. Det innebär så klart att man kan utvärdera på lägsta pris också men det finns också andra parametrar man kan utvärdera på, så som till exempel kvalitet och hållbarhet. Upphandlande organisationer gör så klart egen utvärderingsmodell utifrån behov, mål och syfte och vilka viktiga parametra man vill premiera i den upphandlingen.

- *Fråga 7*

När var det "bör-regeln" skulle bytas till "ska-regel"?

Svar:

Förslaget om att göra det till en skyldighet att beakta vissa samhällsintressen vid offentlig upphandling presenterades i skrivelsen Ds 2021:31. Lagförändringarna föreslogs träda i kraft den 1 juli 2022, men det har blivit försenat.

Vi är inte säkra på exakt när det blir men troligen under 2023, ärendet har varit på lagrådsremiss.

- *Fråga 8*

Kan du ge ex på typ på cirkulära krav i upphandlingar och vad är lägsta nivå för att räknas som en sådan?

Svar: Exempel på cirkulära krav kan vara att varor som köps ska innehålla en viss mängd återvunnet material. Men det kan även vara att leverantören ska sortera ut restmaterial som har använts eller material som rivs för att möjliggöra en återanvändning av dessa istället för att skapa avfall.

- *Fråga 9*

Fråga till Lena: Har ni tagit fram något sätt för att följa upp de kraven ni ställer gällande drivmedel etc? För att säkerställa att alla leverantörer räknar och redovisar på likartat sätt.

Svar: Se Fråga 10

- *Fråga 10*

Om någon är nyfiken på den vägledning om kravställning för fossilfria transporter och arbetsmaskiner som Lena berättade om, så är den baserad på BioDriv Östs vägledning, som ni kan hitta här: <https://biodrivost.se/Publikationer/Rapporter/Details/1599> Josefin> Till vägledningen finns mallar att fylla i fordon/maskiner och drivmedel. Dessa använder också Södertörnskommunerna.

- *Fråga 11*

Har en fråga till upphandlingsmyndigheten. Ni talar om social hållbarhet och visar en trappa som kan användas av fler. Det är ett BBR krav. Ni ställer alltså krav i en upphandling som är lagkrav och som t ex arkitekter, staden, m fl är väl insatta i och som redan måste uppfyllas (och uppfylls). Det finns även andra krav som handlar om social hållbarhet som redan uppfylls i de lagkrav som finns. Det är ingen hemlighet att en lång kravlista vid upphandling - ger en dyrare produkt. Varför lägga ytterligare fokus på detta? Min upplevelse är att man på upphandlingsnivå, inte har kunskapen att arbetet redan finns.

Svar: Boverkets byggregler gäller byggnader. Skyldigheten i LOU att ta hänsyn till alla användares behov, inklusive tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, gäller inte bara byggnader. Det gäller alla produkter som köps in och som ska användas av fysiska personer, såväl allmänheten som personer som arbetar på den upphandlande organisationen. Universell utformning, som trappan är ett gott exempel på, är ett ännu vidare begrepp än tillgänglighet. Det handlar inte bara om att anpassa för att göra produkter och miljöer tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar, utan utgå från

mångfald och flexibilitet redan vid design. Du kan gärna läsa mer här: <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/om-hallbar-upphandling/socialt-hallbar-upphandling/upphandla-varor-och-tjanster-som-ar-tillgangliga-for-alla/>

- *Fråga 12*

Bra seminarium, tack!

- *Fråga 13*

Tackar för detta finns lite att tänka på Det svåra är inte att ställa kraven utan att skriva hur man ska använda dessa i utvärderingen. Skulle vara trevligt om det kom konkreta förslag på hur man har utvärderat utan att få en överprövning på sig det är det man ofta är rädd för att få.

Svar: Min erfarenhet av att utvärdera på subjektiva bedömningskriterier att vara tydlig från början med hur du ska genomföra bedömningen, följa din egen process i utvärderingen samt förklara i tilldelningen motiven bakom resultatet. På det sättet har du varit transparent och likabehandlade genom hela processen.

Sen känner jag inte till någon upphandling som har blivit överprövad gällande hållbarhetsaspekter.